

*М. О. Житар, аспірант
Донецького національного університету*

СИСТЕМАТИЧНІ ТА СПЕЦИФІЧНІ ФАКТОРИ РИНКОВОЇ ГНУЧКОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ

Сфера прийняття інвестиційних рішень в банківському секторі економіки через підвищений рівень ризиків, що її супроводжують, вимагає використання та впровадження адаптивних, гнучких підходів до управління. Одним з видів гнучкості прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків є ринкова гнучкість, яка на наш погляд, фактично поглинає в собі властивість ліквідності активу як можливості його термінової реалізації без відчутної втрати вартості.

На ринкову гнучкість інвестиційної діяльності банку впливають як систематичні так і специфічні фактори.

Систематичні фактори впливають на всі цінні папери, що обертаються на фондовому ринку, тому їх вплив не можна усунути шляхом диверсифікації інвестицій. Для того щоб залучити кошти інвесторів на ринок акцій, фондовий ринок повинен запропонувати додаткову прибутковість, що компенсує систематичний ризик. Ця додаткова прибутковість називається ринковою премією і являє собою різницю між ринковою прибутковістю та прибутковістю безризикових вкладень.

Значною мірою на ліквідність активу впливає ліквідність фондового ринку. У широкому сенсі, під ліквідністю фондового ринку розуміють повну свободу руху інвестицій, оформлених у вигляді цінних паперів. Разом із тим, більш поширеним є визначення ліквідності ринку з позиції ліквідності активів, що обертаються – “ліквідний ринок – це ринок, де його учасники можуть швидко здійснити великі трансакції з мінімальним впливом на ціни”. Іншими словами, ліквідний ринок – це ринок із значною кількістю ліквідних цінних паперів. Відзначимо, що в результаті такої взаємообумовленості, складно визначити першоджерело ліквідності – здатність ринку в цілому і його вплив на ліквідність окремих активів, або навпаки. У той же час, розгляд даної характеристики з позиції макрорівня, дозволяє більш точно виділити фактори, що формують ринкову гнучкість: сприятливий інвестиційний клімат, інформаційна відкритість компаній, розгалужена інфраструктура ринку, забезпеченість рівних прав для всіх інвесторів і професійних учасників ринку та інші. Виходячи з цього, слід зазначити, що ліквідність фондового ринку повинна характеризуватися високим рівнем заощаджень, низькими процентними ставками, вільним доступом до капіталу, низькими операційними витратами, високими обсягами торгів, низьким впливом великих угод на ціни.

Наприклад, посилення конкуренції між біржами допомогли б знизити трансакційні витрати і сприяти ефективності поширення інформації про ціни та обсяги операцій, регулювання ринку та інше. Прозорість ринку (рівень інформаційної асиметрії) в цілому покращує його функціонування, сприяє ефективному розподілу ризиків та розкриттю інформації про ціни. Однак, якщо розкриття інформації про ціни підвищує ліквідність, то інформація про конкретні заклади знижує анонімність учасників ринку та може бути контрпродуктивною.

Наприклад неоднорідність учасників ринку, яка відображає різні їх потреби в здійсненні угод, повинна підвищувати ліквідність ринку. У цьому зв'язку, розширення участі нерезидентів на внутрішньому ринку може покращити ліквідність за рахунок збільшення неоднорідності.

На відміну від систематичних факторів, що впливають на ринкову гнучкість, представлених макроекономічними факторами, специфічні визначаються індивідуальними характеристиками цінних паперів, фінансовим станом їх емітента. До таких факторів можна віднести: вид цінного паперу та особливості його обігу; концентрація власності в компанії-емітента; ліквідність активів, що належать компанії-емітенту; розмір компанії-емітента; перспективи розвитку компанії-емітента, та інші.